

La meva bellesa, d'Octavi Fullat

(Editorial Angle)

(Presentació del llibre d'Octavi Fullat, a càrrec d'Antoni Cisteró, a l'Ateneu Cultural "Josep Taverna", d'Alforja —Baix Camp—, el dia 30 de juliol de 2010)

Em trobo en un compromís que assumeixo amb molt de goig però amb una mica de por. He estat a dues presentacions d'alt nivell del llibre del qual avui parlem: la d'en Josep Cuní al Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya a Barcelona, i a la d'en Josep Ma. Martí a Reus. Dos mestres del periodisme han dit tantes coses i tan ben dites, que jo, la veritat, no sé què més podré aportar. Però l'Octavi m'ho va demanar i ho haig de fer, prenent-m'ho com un gran honor. De què us parlaré? Només començar ja tinc un problema de definició, d'aquells que tan agraden a l'Octavi. Començaré per aquí, doncs.

La meva bellesa, què és? Un recull de records?. Una compilació de paratges turístics o de recomanacions gastronòmiques?. Una buidada de pap? Pot ser tot això, però també molt més. La contraportada diu que són unes memòries, així que, per explicar-ho, faré d'Octavi i recorreré al grec. El mot *memòria* pot tenir dues accepcions en grec: MNEME, o facultat de recordar dades, impressions i la capacitat d'arxivar-les dins nostre per acudir-hi quan les necessitem; i l'altre que és l'ANAMNESI, que consisteix en aquest acte voluntari d'anar als prestatges del nostre cervell per veure què hi tenim i utilitzar-ho. Anem pas a pas.

L'Octavi ha esmerçat els seus 82 anys tan ben portats omplint a vessar el seu magatzem, el seu cervell tan ben estructurat, de vivències, cites, idees, records, amics, coneguts i saludats. Una *mneme* perfecta. I ho ha fet prenent com a carta de navegar el que forma part del primer títol d'aquesta trilogia de prop de mil pàgines: la **LLIBERTAT**. Una llibertat que a vegades li ha costat cara, però a la qual no ha renunciat mai i que li ha permès enriquir-se, com es diu en francès, "*tous azimuts*". Només cal fullejar el llibre per veure que ell és un pou de ciència i de reflexió realment admirable, però també un pou inesgotable d'informació sobre altres factors que algú podria considerar com a menors: indrets amagats, menús que fan la boca aigua, records

d'anècdotes, sensacions i cites d'altres savis... No s'ha tancat a res, excepte, com ell diu, a l'estupidesa.

Amb aquesta intensa activitat d'aplegar coneixements i experiències, l'Octavi Fullat ha volgut anar a cercar arreu la **VERITAT**, base del títol del segon volum. Ha volgut entendre el món, i això és una feina enorme, utòpica fins i tot. La seva obsessió per comprendre i per fer comprendre és inesgotable. Vol desentrellar el misteri de la vida, aquest misteri que com més aprofundeix menys comprèn, contra el qual s'arriba a revoltar, sobretot després de la mort de la seva germana Maria.

A vegades és fotut tenir la vista massa clara. A la pàgina 39, diu: "Em canso, Maria, de veure com es podreixen les coses". És la visió d'un home lúcid, que sempre ha cercat lliurement la veritat i la bellesa, els tres pilars que serveixen de títol als tres llibres de la sèrie. I ho ha fet tan i tan bé que davant la lletjor, la maldat, l'estultícia que regnen arreu, es rebel·la i se'n protegeix. Com? Amb la barrera de la ironia, amb la selecció dels amics, i amb la recerca d'un entorn propici a l'epicureisme, a la bona vida. Ens diu a la pàgina 49: "S'està fent tard a la meua vida. Em vaig consolar amb una *enchilada* que va resultar molt saborosa". Segueix al peu de la lletra el que diu Simone de Beauvoir; "*Si je vis... il faut avoir la vie la plus belle*". Tothom hi estarà d'acord. Viure per viure, viure bé. Ah! Però què vol dir viure bé? En primer terme, estar d'acord amb un mateix. I també estar d'acord amb l'entorn, acceptar-lo perquè hem estat nosaltres els qui l'hem triat. I l'Octavi l'ha triat bell. Perquè no ens enganyem, per molt que s'escriguin cites de savis sobre el mirall entelat pel baf del nostre anhel, en esvair-se només hi trobarem el nostre rostre solitari. I és molt gratificant veure que aquest rostre somriu complagut.

No entraré ara, ho han fet els mestres esmentats abans, en el detall d'allò que el nostre amic entén i ens descriu com a bellesa. Per a l'Octavi, l'art, vehicle de la bellesa, és un esforç per sortir de la merda d'existir. Ho diu ell, per a qui aquesta sortida és coneixement, interpretació, consciència. Ell pot recórrer el Partenó, contemplar la Venus de Milo, extasiar-se davant *La Cascciatta* de Massaccio a Florència, o presenciar l'Antígona, alhora que degusta un "*Salambó de fois gras de canard et truffes noires aux pointes d'asperges de Lubéron*", regat amb un vi Lutry al restaurant de Philippe Rochat, que té tres estels Michelin. O recreant-se, per què no, amb la visió paradisiàca d'uns

bons pits de senyora i l'olor del seu perfum. Tot ben emmagatzemat en el seu cervell privilegiat.

Però algú amb aquesta avidesa de coneixement, amb aquesta capacitat d'absorció de sentiments, rep un xoc terrible quan també incorpora al seu bagatge el dolor de la mort propera. La mort de la Maria, la seva germana, marca un abans i un després en la seva trajectòria. No és una circumstància més de la seva fecunda vida, és un sentiment pregon, que a partir d'ara ho embolcallarà tot. En el mirall de la soledat hi veu reflectida la seva pròpia fi, que no s'amaga de reconèixer. Una font més de lucidesa. I una necessitat més de transmetre-ho. Diu, a la pàgina 205: "El millor que ha fet la humanitat, Antonieta, ha estat guardar en vida els éssers estimats, a base de paraules". Decidit a fer perviure el record, l'Octavi ens ofereix, especialment en aquest darrer llibre de memòries, l'empremta del que per a ell va significar la seva germana, present en cites d'una sensibilitat que posa la pell de gallina. Ens diu a la pàgina 143; "Hem deixat de compartir el mateix cel. Em travessa el dolor com una nota de contrabaix prolongada... Va entrar una dama lívida i vestida de negre. La mort, finalment, la va visitar. Jamai. La busco i no hi és". Al costat de pensaments com aquests, d'una intimitat pregon, hem de posar a l'actiu de l'Octavi el centenar llarg de llibres, articles, classes, conferències, xerrades, amb els quals, des de fa molt de temps, ens ha anat donant la seva pròpia riquesa. Tot el que ell ha significat per a la pedagogia i per a la filosofia, ho ha posat a disposició de tothom, també per a tots els seus amics que hem gaudit i gaudim del seu mestratge.

Perquè per damunt de tot, L'Octavi és un mestre, un pedagog. Dret, elegant, gesticulant amb les mans, fa *amnamnesi*. Utilitza la seva *mneme* en benefici propi i, sobretot, en benefici de qui l'envolta. Ens treu del pou per mostrar-nos el món. I com ho fa? Provocant. Trena els fils del seu coneixement sobre art, sobre filosofia, sobre la societat, amb uns altres fils d'amistats cèlebres o properes, i també amb els de les referències culinàries més saboroses i el de les oníriques aventures eròtiques, i ho lliga tot amb les seves pròpies reflexions, més riques que qualsevol cita de l'antigor. I amb aquesta trena, amb aquesta corda tan sòlida, ens estira pou amunt, ajudant-se amb les batzegades de la provocació. Sense ella no assoliria la seva fita, que no és altra que transmetre'ns el seu pensament d'una manera que no pugui ser simplement empassat de cop, sinó que hagi de ser prèviament paladejat. És la seva acció estimulante, la curiositat davant d'una afirmació inesperada, la que dóna la força per assolir un criteri propi. La

provocació, el contrast, a vegades, la *boutade*, ens obliga a prendre posició, a opinar, fins i tot a estar-hi en desacord. I això, Octavi, és un gran do que ens poses a l'abast.

La meva bellesa té moltes maneres de ser llegit. De cap a peus, amb ensurts constants. Per temes: la pintura, l'escultura, l'arquitectura, el ballet... Se'n podrien extreure fragments que conformarien una guia turística que ens apropiaria als paratges més remots del planeta; recomanacions que superarien la guia Michelin; records de persones cèlebres o conegudes, ja que molts dels aquí presents hi som citats... El més important, al meu parer, és deixar-se prendre per la trena que l'astut Octavi ha teixit, tot procurant que la perplexitat que algunes de les anècdotes o alguns dels comentaris ens poden plantejar, no ens portin a un judici precipitat i irreflexiu. Gràcies a les batzegades que l'Octavi, pedagog fins a la medul·la, ens etziba a cada pàgina, els lectors ens veurem forçats a prendre partit, a estar, o no, d'acord amb ell, i així, de mica en mica, anirem bastint la nostra pròpia veritat, la nostra percepció de la bellesa i, amb elles, la nostra llibertat.

Gràcies Octavi.